Utvecklingsplan 2024–2027

Åre

ÅRE KOMMUN

Innehållsförteckning

Inledning ... **3**
Politikens direktiv ... 3
Vision 2050 ... 5
Politiska utvecklingsområden för mandatperioden ... **6**
Säkra personal-och kompetensförsörjningen i Åre kommuns olika verksamheter ... 6
Strategisk samhällsplanering ... 8
Stärka demokratin och öka delaktigheten i Åre kommun 10
Organisation och styrning ... **12**
Organisation ... 12
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten ... 15
Åre kommuns mål- och budgetprocess 2024–2027 ... 18
Omvärld och förutsättningar ... **20**
Sverige och världen ... 20
Åre kommuns budgetförutsättningar ... 22
Budget 2024–2027 ... **31**
Nämndernas driftsbudget ... 31
Beräkning av budgetramar ... 37
Budget nettodriftkostnader ... 37
Budget resultaträkning ... 38
Budget investeringsutrymme ... 39
Resultaträkning ... 40
Balansbudget ... 41
Kassaflödesbudget ... 42

Inledning

Politikens direktiv

Vi, de tre partierna i majoritet, - Socialdemokraterna, Västjämtlands Väl och Vänsterpartiet - har gemensamt valt att denna mandatperiod bland annat lägga fokus på den kommunala kärnverksamheten. Utmaningarna som vi står inför handlar inte bara om ekonomi utan om kompetensförsörjning, mjuka värden och att aktivt leda planeringen av samhällsutvecklingen med bland annat verksamhetslokaler, bostäder och infrastruktur. Åre kommun och dess verksamheter behöver än mer sätta våra kommunmedborgare och deras behov i centrum.

Mikael Sundman (VV)
Kommunalråd

Martine Eng (S)
Kommunalråd

Sverre Launy (V)
Kommunalråd

Kommunens välfärdstjänster, inklusive förskola, skola, vård och omsorg ska vara av rätt kvalitet och möta medborgarnas behov. Vår personal utgör den viktigaste resursen för att uppfylla kommunens åtagande gentemot medborgarna. Vi strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare, där delaktighet, förtroende för våra medarbetare, samt deras kompetens och professionalitet utgör grundpelarna. Vi fortsätter att prioritera utbyggnaden av ändamålsenliga lokaler och bostäder.

Det är av avgörande betydelse för vår kommun att skapa gynnsamma förutsättningar för företag och företagare att driva och utveckla sina verksamheter. Vi strävar efter att ha en varierad näringsstruktur med representation från olika branscher. Trots utmaningarna kopplade till vatten- och avloppskapacitet och andra faktorer är det av yttersta vikt att fortsätta utveckla besöksnäringen, på ett hållbart sätt.

För företagare och medborgare i Åre kommun ska det vara lätt att göra rätt. Fungerande välfärdstjänster samt tillgång till bostäder och kommunikationer är avgörande för att skapa en

gynnsam miljö för företagande och företagare.

Under 2023 har de ekonomiska förutsättningarna för Sveriges kommuner förändrats och kostnaderna har ökat i en alarmerande takt. Detta utmanande ekonomiska läge kommer att fortsätta under 2024. Åre kommun har haft en av de kraftigaste befolkningsökningarna i Sverige sedan år 2000, med en historisk ökning på cirka 200 invånare per år under de senaste tio åren. Detta är en bidragande faktor till de nuvarande utmaningarna, men det innebär också att Åre kommun har en positiv utveckling när det gäller skatteintäkter. Det ger oss möjlighet att tillföra mer medel till alla verksamheter, samt göra extra satsningar inom ett antal områden.

Några av våra politiska prioriteringar och satsningar är:

- Vi ökar resurserna till fritidsverksamhet och föreningsbidrag med 500 tkr för att stötta föreningslivet.
- Kulturskolan får en ökning på över 20% till 2 000 tkr, vilket möjliggör att fler elever kan ta del av denna viktiga verksamhet.
- Vi avsätter cirka 2 800 tkr för att öka IT-satsningarna, inklusive inrättandet av en digitaliseringsenhet, för att stödja verksamheterna i deras arbete med digitalisering och inköp. Detta i syfte att öka servicen till våra medborgare.
- Vi fördubblar satsningen på ungdomscoacher med 900 tkr till 1 800 tkr.
- Inom socialtjänsten gör vi satsningar på förebyggande team och omställning till god och nära vård med 1 300 tkr.
- Nya arbetstidslagen inom hemvården innebär en satsning på 2 000 tkr.
- Vi ökar medlen med över 600 tkr för skötsel av parker och torg, för att se till att det är rent, snyggt och tryggt runt om i våra byar och bygder.
- Folkbiblioteken får en ökning med 375 tkr för att utöka öppettiderna.
- Vi inrättar en enhet för att optimera användandet av kommunens olika verksamhets-lokaler. Detta finansieras delvis med 1 000 tkr från skattemedel och delvis genom tekniska avdelningen.
- En ökad satsning kring strategisk samhällsplanering, både fysisk och teknisk, med drygt 30%, 750 tkr till 2 950 tkr, vilket möjliggör nödvändiga satsningar på bland annat fördjupade översiktsplaner, vattentjänstplaner samt utredningar och åtgärder relaterade till VA-kapaciteten.
- Campus Åre - Lärcentrum, får ytterligare medel, 550 tkr och medlen till Vuxenutbildningen ökar med 1 000 tkr för att stärka möjligheten för våra vuxna medborgare att studera.
- Vi ökar insatserna för hållbarhetsarbetet med ytterligare en halvtidstjänst för att realisera den nya hållbarhetsstrategin.
- Lärarlönelyftet permanentas och ett friskvårdsbidrag på 3 000 kr införs för varje medarbetare som en del i arbetet med att bli en attraktivare arbetsgivare.
- Myndighetsutövningen inom samhällsbyggnadskontoret får ökade medel med 500 tkr för kompetenshöjande åtgärder kopplade till service och att det ska vara lätt att göra rätt för våra medborgare och företagare.
- Samhällsbyggnadskontoret får ökade medel med 1 550 tkr för att digitalisera detaljplaner, införa ett nytt kartsystem, e-tjänster och e-arkiv för ökad service till medborgarna.

Vision 2050

Åre kommuns vision "Tillsammans skapar vi en hållbar framtid för alla i storslagen fjällmiljö" pekar tillsammans med visionsberättelsen ut riktningen för kommunens mål, styrning, ledning och verksamheternas arbete. Visionsberättelsen består av åtta punkter som syftar till att tydliggöra visionen och baseras på medborgarnas önskemål om en långsiktig utveckling fram till år 2050.

1. **DELAKTIGHET**
   Åre kommun ska göra det möjligt för medborgare att vara delaktiga i och kunna påverka beslut som har betydelse för kommunens utveckling.

2. **JÄMLIKHET**
   Åre kommun ska aktivt arbeta för att utjämna ojämlika förutsättningar i bygderna samt identifiera bygdernas möjligheter och stärka dem.

3. **MÅNGFALD**
   Åre kommun ska aktivt arbeta för mångfald bland invånare, inom näringslivet, kulturen och bland fritidsaktiviteter.

4. **HÅLLBARHET**
   Åre kommun ska aktivt arbeta för hållbar utveckling av miljön, ekonomin och den sociala hållbarheten.

5. **FRAMFÖRHÅLLNING**
   Tillgången av kommunal service i Åre kommun ska gå i takt med tillväxt och inflyttning.

6. **ANSVAR OCH RIKTNING**
   Åre kommun ska ta ansvar, modiga beslut och visa tydlig riktning.

7. **VÄRNA OCH VÅRDA NATUREN**
   Åre kommun ska värna och vårda den storslagna naturen. Utveckling behöver ske hållbart. Det ska finnas möjlighet för alla att vistas i naturen.

8. **UTVECKLA MED EFTERTANKE**
   Åre kommun ska utvecklas med eftertanke. Vid nybyggnationer ska kommunen beakta en estetiskt tilltalande utformning, värna kulturmiljöer och ta hänsyn till naturen.

Politiska utvecklingsområden för mandatperioden

Säkra personal-och kompetensförsörjningen i Åre kommuns olika verksamheter

Tillgången till personal och kompetens är avgörande för att Åre kommun ska kunna erbjuda god kvalitet i välfärd och service till våra invånare.

För att lyckas med detta ska Åre kommun vara en attraktiv arbetsgivare och arbeta strategiskt med att behålla befintlig personal samt attrahera och rekrytera nya medarbetare. För att lyckas med detta behöver vi erbjuda våra medarbetare en god arbetsmiljö med möjligheter till utveckling och delaktighet.

Våra medarbetare ska vara stolta över sitt arbete. För att vara en attraktiv arbetsgivare krävs en modern och anpassad arbetsplats där lokaler, digital teknik, arbetssätt och effektiva processer ger medarbetare rätt förutsättningar för att kunna erbjuda kommuninvånarna en bra service med rätt kvalitet. På samma sätt ska verksamhetsstöd och interna styrprocesser vidareutvecklas för att möjliggöra en väl fungerande kärnverksamhet.

Koppling mot Agenda 2030 och Vision 2050

Utvecklingsområdet att säkra personal- och kompetensförsörjningen i Åre kommuns olika verksamheter stärker visionsberättelsens punkt 4 om hållbar utveckling av social hållbarhet och punkt 5 om framförhållning av kommunal service i takt med tillväxt och inflyttning.

Agendamål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

En god arbetsmiljö med möjligheter till utveckling och delaktighet bidrar till mål 8 om anständiga arbetsvillkor.

Agendamål 3: God hälsa och välbefinnande

Att må bra på jobbet är starkt bidragande till en god hälsa och bidrar därmed till agendamål 3 om god hälsa och välbefinnande.

Agendamål 4: God utbildning för alla

En kvalitetshöjning för personal i förskola och skola stärker förutsättningarna för alla barns rätt till god utbildning i agendamål 4.

Utvecklingsmål

Vi ska säkra kvalitén i välfärden för våra invånare genom att erbjuda våra medarbetare attraktiva villkor

Våra medarbetare är den avgörande faktorn för kvalité på välfärd och servicetjänster och det är självklart att vi ska vara en bra arbetsgivare för att kunna behålla befintlig personal och attrahera nya medarbetare. Heltid ska vara norm.

Särskilt fokus på bristyrken

Våra barns rätt till en god förskola och skola samt de äldres rätt till en god omsorg är prioriterade områden för oss och tillgången på adekvat personal i dessa verksamheter är avgörande. Med det sagt finns det fler sektorer med brist på specifika yrkeskategorier på både kort och lång sikt. Åre kommun behöver ta ett gemensamt ansvar för att arbeta strategiskt och operativt med de här personalgrupperna. Rätt använd kompetens är en förutsättning för att skapa hög kvalité i verksamheterna

Vi sätter medarbetarna i centrum

I Åre kommun är det självklart att vi har bra lokaler, organiserar oss rätt, har ändamålsenliga processer och använder digital teknik, ändamålsenliga verktyg och hjälpmedel samt har rätt personal och kompetens för respektive arbetsuppgift. I Åre kommun har vi en tillitsbaserad organisation med ett stort förtroende för medarbetarnas kompetens och erfarenhet. Vi ser att våra medarbetare kan fatta beslut, inom sina respektive verksamhetsområden, där medborgaren står i fokus

Strategisk samhällsplanering

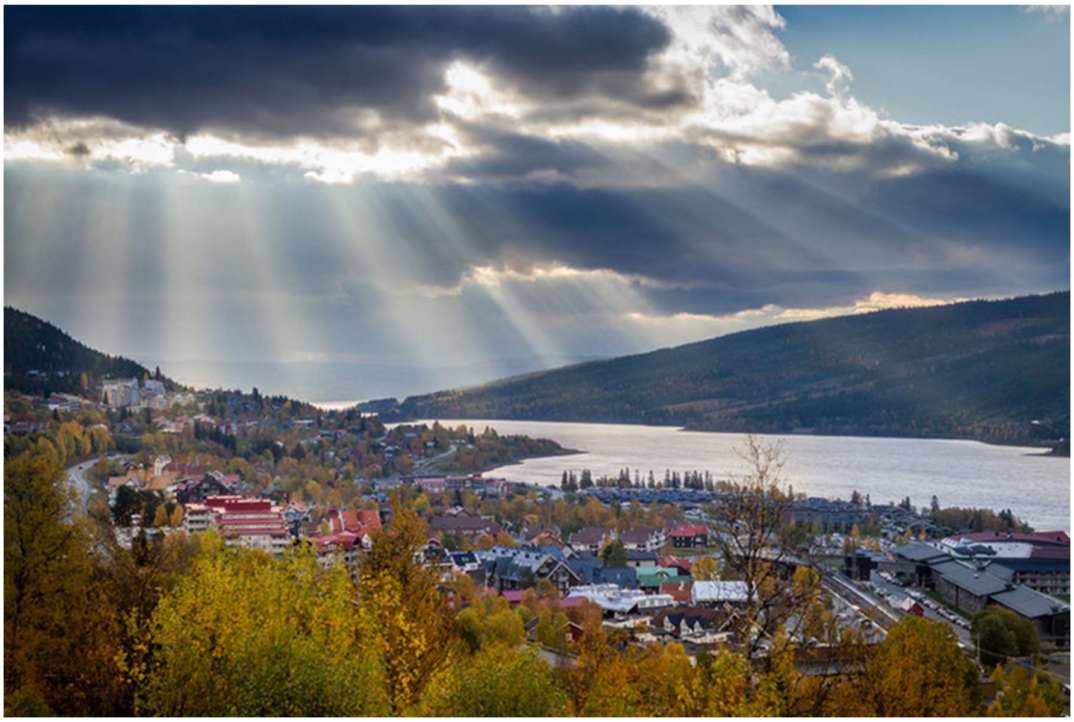

Kommunen ska ha ett varierat utbud av relevanta bostäder för människorna som redan bor här och för de som vill flytta hit. Det ska finnas bostäder till rimliga kostnader och mark för den som vill bygga sitt eget hem. Trygghetsboende höjer livskvalitén för äldre och kan även skapa flyttkedjor. Kommunens ”Bostadsförsörjningsplan” ska vara aktuell och det ska arbetas aktivt utifrån denna. Framförhållning och planering av kommunala verksamhetslokaler inför framtiden ska vara god för att Åre kommun fortlöpande ska kunna öka sin kapacitet av samhällsservice till sina invånare. Såväl kommunens verksamheter som företag och företagare behöver ändamålsenliga lokaler, varför mark till försäljning för industri, handel och kontor ska finnas. Strategiska markförvärv och planering krävs kontinuerligt för att ovanstående behov ska kunna tillgodoses. När det gäller markförvärv är det viktigt att arbeta aktivt i enlighet med kommunens ”Riktlinjer för förvärv, innehav och försäljning av kommunal mark”.

Kommunens strategiska planering så som översiktsplaner, fördjupade översiktsplaner, med mera ska vara framåtsyftande och aktuella. Den strategiska planeringen ska grundas i relevanta utredningar och underlag kopplat till förväntad befolkningsutveckling i hela kommunen och vara nedbrutet per ålderskategori. Detta gäller även utvecklingen kopplat till besöksnäringen. Åre kommun utgår från dokumentet ”Hållbar Tillväxtstrategi” som baseras på Agenda 2030 och de globala målen. Arbetet för att säkra den kommunala infrastrukturen, särskilt VA kapaciteten, ska prioriteras. Kommunen ska planera sina verksamheter så att det finns en tolerabel nivå också i kris och krig.

Koppling mot Agenda 2030 och Vision 2050

Utvecklingsområdet strategisk samhällsplanering stödjer punkt 5 om framförhållning genom bostadsbyggande, utökad kapacitet för samhällsservice, infrastruktur och V/A system. Även punkt 4 om hållbarhet genom att utgå från Agenda 2030 och Hållbar tillväxtstrategi.

Agendamål 6: Rent vatten och sanitet för alla

En hållbar VA-hantering bidrar till säkrad tillgång av rent dricksvatten för alla samt bidrar till en förbättrad vattenkvalitet.

Agendamål 7: Hållbar energi för alla

Tillgången till relevanta bostäder samt ändamålsenliga lokaler bidrar till en hållbar energi för alla då dessa bostäder och lokaler har förnybar energi samt är energieffektiva.

Agendamål 11: Hållbara städer och samhällen

Strategisk planering bidrar till hållbara städer och samhällen då vi kan tillgängliggöra hållbara transportsystem, minska samhällets miljöpåverkan samt anpassar och skapar motståndskraft mot klimatförändringar och katastrofer.

Utvecklingsmål

Tydligt kommunalt ansvar för bostadsförsörjning

Åre kommun skall ta ett tydligt ansvar för bostadsförsörjningen gentemot kommunens invånare i livets olika skeden. Det behövs olika upplåtelseformer så som hyres-och bostadsrätter, småhus och trygghetsboenden. Årehus, liksom övriga kommunala verksamheter, ska vara aktiva aktörer. Det kan behövas strategiska partnerskap mellan Årehus och andra aktörer för att kunna realisera detta.

Stärkt organisation för att möta utmaningarna i samhällsbyggandet

Åre kommun ska ha en tydlig ansvarsfördelning och samverkan internt för att arbeta aktivt med samhällsplaneringen kopplat till såväl den kommunala infrastrukturen som tillskapandet av nya bostäder och verksamhetslokaler. Kommunen behöver stärka sitt gemensamma arbete för att med god framförhållning planera och förverkliga den samhällsutveckling som våra kommuninvånare förväntar sig.

Kontinuitetshantering

Kontinuitetshantering handlar om att planera för att upprätthålla sin verksamhet på en tolerabel nivå. Oavsett vilken störning den utsätts för, till exempel när personalen inte kommer till jobbet, lokalerna inte går att använda, leveranser av viktiga varor och tjänster inte når oss eller vi drabbas av ett strömavbrott. Åre kommun planerar sina verksamheter så att det finns en tolerabel nivå också i kris och krig.

Stärka demokratin och öka delaktigheten i Åre kommun

Åre kommun är ett geografiskt vidsträckt område bestående av ett flertal olika bygder med varierande förutsättningar för sina invånare. Kommunens ca 12 300 invånare är vida spritt bosatta med en tyngdpunkt kring E14 stråket från Duved till Mattmar. I kommunen bor ca 64% av befolkningen i tätorter (88% i Sverige). Flödet av invånare till/från kommunen är också relativt stort, knappt 10% av befolkningen omsätts varje år. Det innebär att en betydande del av befolkningen är inflyttade och har sällan familjen/släkten på plats i närområdet. I förhållande till övriga landet har Åre kommun en lägre skattekraft, lägre medelålder, lägre andel utlandsfödd befolkning, högre bostadspriser i vissa delar av kommunen samt en högre andel singelhushåll.

Det finns stor skillnad i tillgången till offentlig och privat samhällsservice runt om i kommunen. Detta utgör en strukturell utmaning för utvecklingen av våra bygder, oaktat om det handlar om förskoleplatser, bostäder, kollektivtrafik, eller bredband, för att ge några exempel. Det är därför av stor vikt att Åre kommun antar bygdenära perspektiv. Utmaningarna i kommunen är varierande därför behöver lösningarna också vara det.

Åre kommun som organisation (politiker och tjänstepersoner) är till för sina invånare och det ska finnas förtroende och tillit till att vi alla arbetar för kommunens och kommuninvånarnas bästa. Vi ska vara lyhörda och de beslut som fattas ska vara väl förankrade, genomarbetade och ansvarfulla.

Det ska finnas en ”vi-känsla” i hela Åre kommun där bygderna, invånare och kommun-organisation är inkluderade. Kommuninvånare ska känna att engagemang och delaktighet är viktigt för vår gemensamma utveckling i Åre kommun samt att man kan påverka sin livssituation. Kommuninvånarna ska känna till och vilja vara delaktiga i framtagandet av kommunala planer såsom översiktsplaner, fördjupade översiktsplaner och detaljplaner. Delaktighet ska vara möjlig för alla kommuninvånare oavsett ålder.

Koppling mot Agenda 2030 och Vision 2050

Utvecklingsområdet att stärka demokratin och öka delaktigheten i Åre kommun linjerar helt med punkt 1 som tar upp medborgares delaktighet, punkt 2 som lyfter vikten av jämlikhet för alla bygder och punkt 3 som poängterar mångfald bland invånare samt inom fritid, kultur och näringsliv.

Agendamål 3: God hälsa och välbefinnande

Möjligheten att kunna påverka sin livssituation och sin närmiljö är starkt bidragande till god hälsa och välbefinnande och stödjer därmed målet om god hälsa och välbefinnande.

Agendamål 10: minskad ojämlikhet

Genom ett tydligt fokus på ökad delaktighet för all medborgare i hela kommunen är det sannolikt att därigenom skapa en mer jämlik kommun.

Agendamål 16: Fredliga och inkluderande samhällen

Att stärka delaktighet och inflytande innebär att motverka segregation och utanförskap, därmed ett bra sätt att skapa fredliga och inkluderande samhällen.

Utvecklingsmål

Invånarnas förtroende för Åre kommun

Åre kommun som organisation (politiker och tjänstepersoner) är till för sina invånare och det finns förtroende och tillit till att vi alla arbetar för kommunens och kommuninvånarnas bästa. Vi är lyhörda och de beslut som fattas är genomarbetade, väl förankrade, hållbara och ansvarfulla.

Bygdenära utvecklingsarbete som inkluderar kommuninvånarna

Det genomförs återkommande by-/bygdemöten mellan kommunledningen (politik och tjänstepersoner) och bygdens invånare som tillsammans skapar lokal utveckling och tillit. Syftet är att skapa förståelse och förtroende mellan invånare och Åre kommun samt stärka bärkraften i bygderna.

Tydligt integrationsfrämjande insatser

Alla hittar sin plats i samhället i Åre kommun. Det finns ett varierat och aktivt förenings-och kulturliv, en inkluderande arbetsmarknad, tillgänglig skola, förskola, fritidshem och äldreomsorg av rätt kvalitet.

Lätt att göra rätt

Som kommuninvånare och företagare i Åre kommun är det lätt att göra rätt kopplat till kommunens kontroller och tillståndsgivning såsom bygglov, livsmedels-, alkoholtillstånd. Den kommunala servicen är tillgänglig och användarvänlig för alla våra invånare, oavsett verksamhet eller ärendets typ.

Organisation och styrning

Organisation

Åre kommuns samlade verksamhet bedrivs i nämnds- och förvaltningsorganisationen samt i det helägda bostadsföretaget Årehus AB. Se organisationsöverblicken nedan.

Åre kommun har, utöver egen verksamhet, privata utförare inom de två områdena barnomsorg (förskola och fritidshem) samt inom LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Inom dessa områden har kommunen svårt att hantera kapaciteten i egen regi på grund av tillväxten. Privat utförare för förskolan är Kooperativet Gåvan i Mörsil och för fritidshemmet är det Kooperativet Åre fritids. LSS-platser köps av Margaretagården i Mörsil.

Kommunen är medlem i kommunalförbundet Jämtlands gymnasieförbund (JGY) vilka har övertagit huvudmannaskapet för gymnasial utbildning i Åre kommun. De övriga medlemskommunerna i JGY är Bräcke, Krokom, Ragunda och Östersund.

Kommunen är även med i Kommuninvest Ekonomiska förening genom vilken koncernen finansierar en betydande del av investeringsbehovet.

Åre kommun skall ses som en helhet. Den totala kommunnyttan skall ligga till grund för mål och ambitioner i kommunens olika verksamheter, vare sig de drivs i förvaltnings- eller bolagsform.

Vårorganisation

Nämndsorganisation

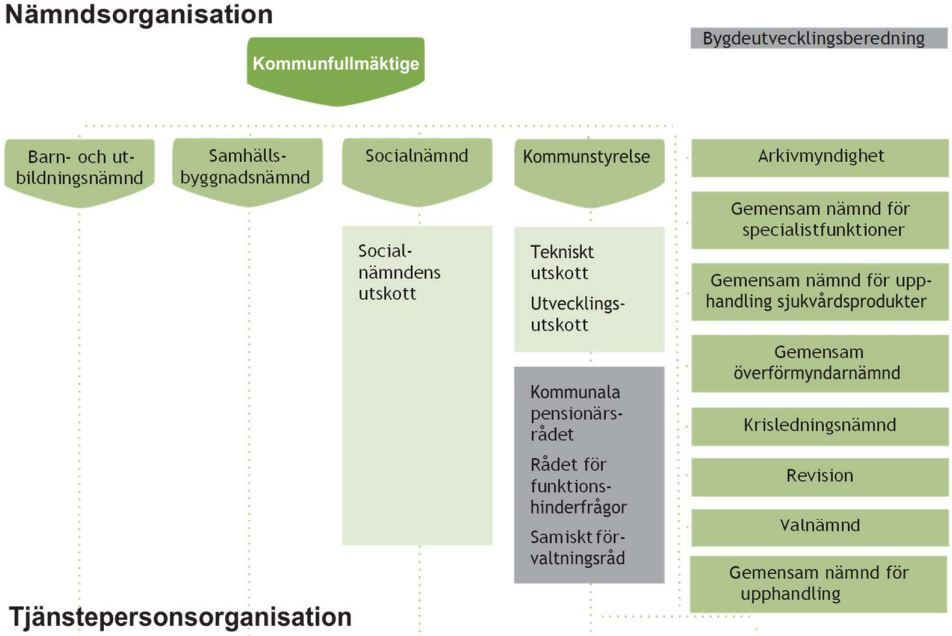

Tjänstepersonsorganisation

ÖVRIGA FÖRETAG I KONCERNEN ÅRE KOMMUN OCH KOMMUNENS ÄGARANDEL

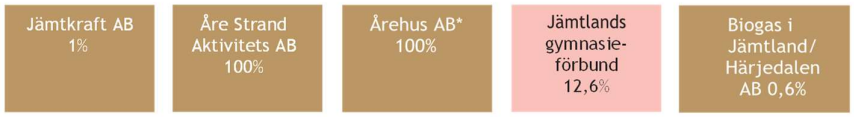

* I Årehus AB ingår följande dotterbolag: Duved Framtid AB 25%, Centrumhus i Åre AB 50%, Skoltomten i Åre AB 40% samt Brolägda Holding 100%

”Tillsammans skapar vi en hållbar framtid för alla i storslagen fjällmiljö”

are.se | kundtjanst@are.se | 0647-161 00

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller i övrigt av större vikt, som exempelvis mål och riktlinjer samt skattesats, budget och årsredovisning, liksom nämndernas och bolagens organisation och verksamhetsformer. Kommunfullmäktiges presidium består av ordförande Ann-Marie Johansson (S), 1:e vice ordförande Ylva Edler (VV) samt 2:e vice ordförande Linnea Haggren (KD).

Kommunstyrelsen med 13 ledamöter har gentemot nämnderna en ledande och samordnande roll samt en beredande funktion av kommunfullmäktigeärenden. Kommunstyrelsen ansvarar dessutom för verksamheter som strategisk utveckling, integration, trafik, internt stöd, teknisk verksamhet samt kultur och fritidsfrågor. Kommunstyrelsens presidium består av ordförande Martine Eng (S), 1:e vice ordförande Mikael Sundman (VV), 2:e vice ordförande Daniel Danielsson (C) och 3:e vice ordförande Sverre Launy (V).

Kommunens ledande tjänsteman är kommundirektör Sara Schelin

Staben har i uppdrag att verkställa kommunstyrelsens beslut och ansvarar för verksamheterna ekonomi, HR och kansli. Staben leds av kommundirektör Sara Schelin.

Kommunledningskontoret har i uppdrag att verkställa kommunstyrelsens beslut och ansvarar för verksamheter IT, inköp, tekniska och tillväxt. Kommunledningskontoret leds av tillförordnad kontorschef Mattias Sjölundh.

Barn- och utbildningsnämnden har nio ledamöter. Nämnden ansvarar för verksamhet inom förskola och grundskola. Nämnden leds av ordförande Andreas Sihvonen (S). Barn- och utbildningskontoret leds av tillförordnad kontorschef Staffan Källbäck.

Samhällsbyggnadsnämnden med nio ledamöter sköter miljö- och hälsoskydd, planverksamhet, byggverksamhet och räddningstjänst. Nämndens främsta uppgift är att utöva myndighetskontroll och genomföra räddningsinsatser i allmänhetens intresse. Nämndens ordförande är Linda Sundström (VV). Samhällsbyggnadskontoret leds av kontorschef Jasna Lindberg.

Socialnämnden med nio ledamöter ansvarar för kommunens individ- och familjeomsorg, hemvård, LSS, arbetsmarknadsavdelning samt måltidsavdelning. Nämnden leds av ordförande Bianca Zandén (V). Socialkontoret leds av kontorschef Malin Andersson.

Årehus AB - det kommunala fastighetsbolaget

Årehus AB ägs i syfte att bättre kunna utveckla kommunen som attraktiv och efterfrågad boendeplats genom att erbjuda ett pris- och kvalitetsvarierat utbud av hyresbostäder med en klar miljöprofil. Syftet med bolaget är vidare att ansvara för att kommunens verksamhetslokaler nyttjas på ett effektivt sätt och att samordna samt resursoptimera nyttjandet av lokalerna och dess skötsel. Årehus AB är en del av kommunens verksamhet och en resurs inom den kommunala koncernen.

Föremålet för bolagets verksamhet är enligt bolagsordningen att inom Åre kommun förvärva, sälja, äga, och förvalta fastigheter eller byggnader på tomträtter, bygga bostäder, affärslokaler och kommunala verksamhetslokaler. Årehus AB ska tillgodose behovet av bra bostäder och lokaler samt god boendeservice för sina hyresgäster och ska aktivt bidra till kommunens beslutade bostadsförsörjningsplan som följer kommunens övergripande tillväxtmål. Styrelseordförande för Årehus AB är Pär Hedman (VV) och Helen Olausson är verkställande direktör.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I Åre kommun är den kommunala koncernen den övergripande styrenheten. Den kommunala koncernen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, Årehus AB samt nämnderna. I organisationsöversikten (se kapitel 3.1) visas strukturen för den kommunala koncernen.

Ansvarsstruktur

I Åre kommun finns flera nivåer av politiskt styrande instanser. Dessa är kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnderna samt styrelsen för Årehus AB. Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och fastställer kommunstyrelsens och nämndernas uppdrag och ansvarsområden i reglementen. Kommunfullmäktige utövar även ägarstyrning över kommunens bolag och beslutar om bolagsordning och ägardirektiv.

Kommunstyrelsen leder, samordnar och utövar uppsikt över kommunkoncernen. Nämnderna och bolag ansvarar för att driva en ändamålsenlig och effektiv verksamhet inom sitt uppdrag utifrån lagstiftning, politiska mål, bolagsordningar, ägardirektiv, reglementen, styrdokument och ekonomiska förutsättningar.

Kommunens tjänstepersonsorganisation stödjer politiken med beslutsunderlag och verkställer de beslut som politiken fattar. Man ansvarar för att genomföra de olika uppdrag som kommunen har och bestämmer hur detta ska utföras.

Kommunens ledningssystem

Ett ledningssystem beskriver hur vi planerar, styr, följer upp och utvecklar vår organisation. Det ger struktur och stöd till politik och verksamheter så att alla ska kunna utföra ett bra jobb och på så sätt skapa största möjliga nytta för våra medborgare och kunder. En central del i Åre kommuns ledningssystem är vår modell för verksamhetsstyrning, vilken innefattar ekonomistyrning, politisk målstyrning samt verksamheternas kvalitetsstyrning. De tre styrformerna har olika perspektiv men samverkar för att säkerställa att kommunen kan erbjuda god service och kvalitativa tjänster både nu och framåt i tiden.

Ekonomistyrning

Åre kommuns ekonomistyrning sker främst genom två övergripande processer, en årlig budgetprocess och en rapportering och uppföljningsprocess inför kommunens bokslut.

Budgetprocessen är framtagen så att verksamheternas behov och mål ska kunna sammanfalla med kommunens övergripande mål och ekonomiska resurser. Processen ska också säkerställa att kommunens ekonomiska budgetramar grundar sig på kommunens årliga rapportering för mål, ekonomi, internkontroll samt årliga analyser om kommande behov med ansatser i omvärldsbevakning och befolkningsprognoser.

Kommunen ska även se till att årligen ha en plan för rapportering och uppföljning av verksamheternas ekonomi.

Verksamheterna ska årligen göra fem bokslut varav tre av dessa rapporteras till kommunfullmäktige. De ekonomiska uppföljningarna ska innefatta en ekonomisk avvikelserapport för resultat och investeringar, en resultaträkning samt en analys för resultat och investering.

Verksamheternas status för besparingar samt åtgärder för negativa resultat ska framgå i den ekonomiska analysen.

Politisk målstyrningen är politikens verktyg för att styra kommunen i den riktning man önskar. Det är en viktig del av det demokratiska systemet då det ger möjlighet för de förtroendevalda att realisera de vallöften man gett till medborgarna. Målstyrningen tar sin grund i Åre kommuns

övergripande vision och tillhörande visionsberättelse som anger hur organisationen och medborgarna vill att kommunen ska utvecklas på ett hållbart sätt i ett längre perspektiv. I linje med visionen samt gällande strategiska styrdokument beskriver den tillsatta majoriteten sin politiska viljeriktning för mandatperioden genom prioriterade utvecklingsområden och tillhörande utvecklingsmål, vilka fastställs av kommunfullmäktige.

Kommunledningen och kontoren bedömer hur man utifrån den politiska viljeriktningen kan skapa handlingskraftiga målplaner som är till största möjliga nytta för både verksamheter och kommuninnevånare. Med utgångspunkt i majoritetens utvecklingsmål samt kommunledningens övergripande prioritering beslutar kontoren och Årehus i dialog med sin nämnd/styrelse vilka mål man berörs mest av och avser att arbeta med under mandatperioden. Man beskriver också hur detta ska ske, samt vilken effekt man vill uppnå. Val av mål bygger på verksamheternas grunduppdrag, nuläge, utmaningar, utvecklingsbehov samt möjlighet att påverka måluppfyllelse. Man tittar även på möjligheter till samverkan med andra verksamheter och kontor kring valda mål. Målplanerna bör innefatta ett begränsat antal mål för att tydligt prioritera och arbeta med de områden som är strategiskt viktigast att utveckla. För varje valt utvecklingsmål anges vilka årliga delmål som ska uppnås samt hur dessa ska mätas och följas upp.

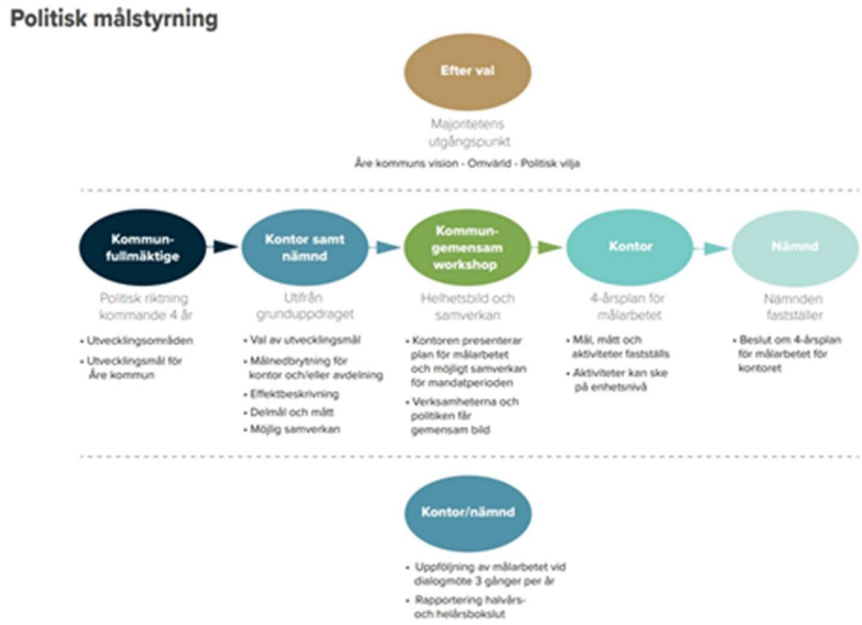

Kvalitetsstyrning handlar om att verksamheterna kontinuerligt styr, följer upp och kvalitetssäkrar sitt grunduppdrag. Syftet är att säkerställa att den kommunala service man utför i form av välfärdstjänster och myndighetsbeslut är effektiv och ändamålsenlig, uppfyller lagstiftningen och möter kundernas behov och förväntningar.

Kvalitetsstyrningen bygger på ett processorienterat arbetssätt som utgår ifrån verksamheternas kärnprocesser, det vill säga de arbetssätt som används för att utföra grunduppdraget. Att arbeta processorienterat innebär dels att synliggöra sina processer så att det blir visuellt tydligt för alla medarbetare hur arbetet ska utföras och hur olika roller tillsammans samverkar för att skapa mervärde för verksamhetens kunder. Ett enhetligt arbetssätt säkerställer en jämnare kvalitet i leveransen och tryggar likabehandling och rättssäkerhet.

Ett processorienterat arbetssätt innebär också att löpande följa upp processerna genom utvalda

mått och indikatorer för att tillse att de fungerar väl, håller god kvalitet och uppnår förväntade resultat. Vissa mått kan även möjliggöra jämförelse av resultat mot andra kommuner. Måtten har fastställda målnivåer och ger därför signal om eventuella avvikelser eller brister som kräver korrigerande åtgärder. Processerna och tillhörande nyckeltal utgör därmed också en viktig grund för förbättringsarbetet och fortsatt utveckling av verksamheterna. I arbetssättet ingår även att utvärdera kundnöjdheten på ett systematiskt sätt.

Kvalitetsstyrningen innebär således ett tydligt fokus på kundbehov och kvalitet. Det involverar både medarbetare och chefer, och ger en tydlig struktur och god kontroll över alla delar av grunduppdraget.

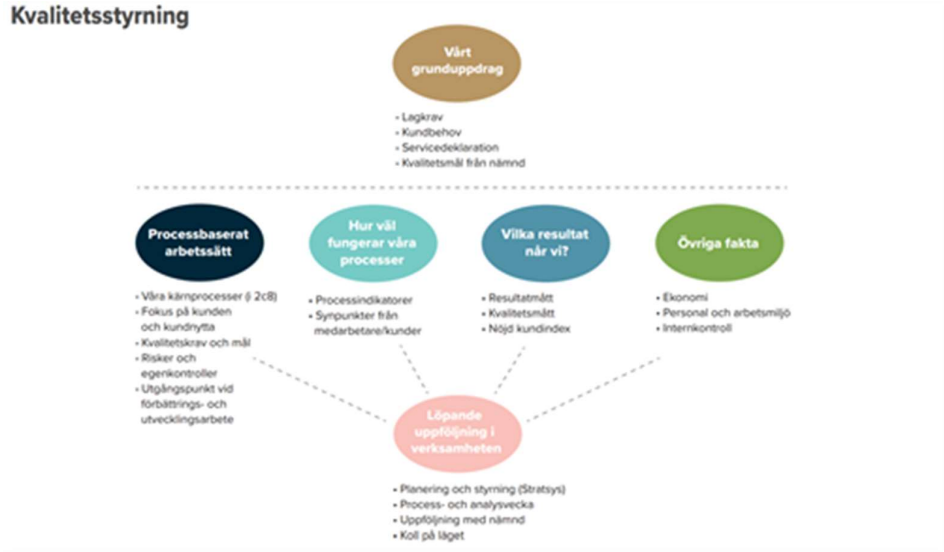

Uppföljning och rapportering

Tre gånger per år har verksamheten uppföljningsmöte tillsammans med nämnd där man har dialog kring målstyrningen och kvalitetsstyrningen med syfte att skapa en gemensam bild av verksamhetens aktuella läge och eventuella behov av åtgärder för att kunna säkerställa måluppfyllelse och god kvalitet.

Rapportering av mål och ekonomi sker genom delårsbokslut per den sista augusti samt vid årsredovisningen. I april görs även en ekonomisk prognos för kommunen som helhet. I samband med årsredovisningen bifogas en kvalitetsrapport som sammanställer verksamheternas analys av nuläge med avseende på kvalitet och resultat. Lärdomar och erfarenheter från det gångna året tas sedan med in i planeringen av det fortsatta arbetet.

Process och struktur för intern kontroll

Sedan 2017 arbetar kommunen efter ett antaget reglemente för intern kontroll. Utifrån reglementet har en styrmodell och ett systematiskt arbetssätt för planering och uppföljning av den interna kontrollen tagits fram.

Planeringen under hösten görs med utgångspunkt från en väsentlighets- och riskbedömning av respektive verksamhet/kontor där politik och kontor tillsammans går igenom planeringen och riskerna. Till riskanalysen kopplas ett antal åtgärder för att minska att risker faller ut. Planeringen bildar en intern kontrollplan för året och beslutas i respektive nämnd. Uppföljningen mot planen sker löpande och följer tidsplanen för övrig verksamhets- och ekonomistyrning. Kontorens internkontrolluppföljningar ska antas i respektive nämnd i oktober.

Centrala styrdokument

Det är viktigt att kommunens styrande dokument så som strategier och planer är tydligt kopplade till fastställda utvecklingsområden och utvecklingsmål samt i riktning mot kommunens vision. Utifrån den nya gemensamma riktlinjen för kommunens styrdokument som beslutades hösten 2020 fortsätter arbetet med att skapa struktur, systematik och ett tydligt sammanhang hur kommunens strategier, planer, policys, riktlinjer och rutiner samverkar. Mål och budgetplan samt Åre kommuns visionsberättelse är två av de viktigaste centrala styrdokumenten.

Åre kommuns mål- och budgetprocess 2024–2027

2024 års mål- och budgetarbete startade i januari 2023 med ett in- och omvärldsseminarium. Under dagen presenterade kontoren inom Åre Kommun utmaningar och nuläge i sina verksamheter. Fokusområde för årets process är kompetensförsörjningen som är en utmaning för flera av kommunens verksamheter.

Då de politiska målen under våren varit under utveckling, har det fortsatta arbetet kring budget gjorts utifrån verksamheternas behov och vad som framkommit i samband med in- och omvärldsseminariet. Behov och prioriteringar har sammanställts utifrån politiska beslut för respektive kontor och nämnd. De sammanställda behoven presenterades för respektive nämnd under maj månad då inriktningsbeslut fattades.

I Mål- och budgetplan 2024–2027 för respektive kontor presenteras målen tillsammans med detaljbudget. Beslut om detaljbudget sker på nämndernas sammanträden i december 2023.

Prislappsmodellen
Prislappsmodellen är ett sätt att beräkna ramar för kommuners verksamheter som är framtagen av SKR (Sveriges Kommuner och Regioner). Prislappsmodellen möjliggör att bryta mönstret att lägga budget på budget. I stället för att göra en slentrianmässig framskrivning av föregående årsbudget, knyts resursfördelningen till det kommunala kostnadsutjämningssystemet och befolkningsutveckling.

Åre kommun gick från budget på budget till prislappsmodellen i arbetet med budget för verksamhetsåren 2023 - 2026. Arbetet har fortsatt under 2024–2027 års mål- och budgetprocess.

Teknisk ram
För Åre Kommuns största verksamheter (förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg) beräknas tekniska ramar utifrån kostnadsutjämningens prislappar. Prislapparna skiljer sig mellan de olika åldersklasserna och är unika för Åre Kommun. En prislapp för en åldersklass motsvarar förväntad kostnad givet en genomsnittlig effektivitet och ambitionsnivå uppräknat med inflation och löneutveckling. Prislappen multiplicerat med genomsnittligt antal individer i åldersklassen utgör den tekniska ramen för verksamheten till det aktuella budgetåret, resultatet är en teknisk framskriven ram med direkt koppling till vad kostnadsutjämningen ger.

De volymbaserade ramarna för prislappsverksamheterna gör det möjligt att flytta resurser från verksamheter där efterfrågan och behov minskar till verksamheter där efterfrågan och behov ökar.

Teknisk ram för verksamheter som inte har prislappar baseras på kommuner som liknar Åre utifrån skatteintäkter, skattekraft och demografi. Detta innebär att Åre Kommuns verksamheter jämförs med kommuner som har liknande förutsättningar utifrån intäktsförhållanden.

Prioriteringar

Den tekniska ramen utgör grundnivån, den totala budgetramen för en verksamhet består av teknisk ram adderat med budget för politiska satsningar, prioriteringar. Prioriteringar består av tidigare politiska beslut eller nya satsningar. Det blir tydligt vad politiken beslutar och vilka ekonomiska konsekvenser det får.

En prioritering är oftast en satsning som adderar budget på den tekniska ramen. I vissa verksamheter förekommer dock negativa prioriteringar. Det innebär att Åre kommun har en lägre ambitionsnivå, högre effektivitet eller av andra skäl har en lägre kostnad än prislapp alternativt liknande kommuner har. Ett exempel är att Åre jämfört med de liknande kommunerna har färre parker vilket innebär en lägre kostnad. Satsningar inom verksamheter med negativ prioritering redovisas i budgetsammanställning som en minskad negativ avvikelse mot teknisk ram över tid.

De finansiella målen som den egna kommunen har, styr investerings- och resultatnivå på ett sätt som ger förutsättningar för god ekonomisk hushållning och en långsiktigt hållbar planering av ekonomin givet att kommunens verksamheter bedrivs på ett effektivt sätt utifrån gjorda politiska prioriteringar.

Kommunen har en samlad nettokostnadsavvikelse om 10,4 procent för verksamhetsåret 2021, en ökning med 0,9 procent mot 2020, vilket är en av Sveriges högsta. Om kommunen skall ha möjlighet att öka kapaciteten i takt med tillväxten är det nödvändigt att löpande se över nettokostnadsavvikelserna i samtliga verksamheter annars riskerar kommunen att få svårigheter att upprätthålla ett resultat som möjliggör en nödvändig investeringstakt.

Omvärld och förutsättningar

Sverige och världen

SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) är den organisation som arbetar med prognoser för den kommunala sektorns intäkter. Prognoserna bygger på en analys av den sammahällsekonomiska utvecklingen i både Sverige och världen.

Inflation, konjunktur och BNP (bruttonationalprodukt)

Bedömningen SKR gör är att den höga inflationen kommer fortsätta att prägla både världsekonomin och Sverige under 2023–2024. Även om toppen av inflationen ser ut att ha passerat beräknas centralbankernas inflationsmål inte att nås förrän i slutet av 2023, eller långt in i 2024.

En bidragande orsak till att inflationen i år väntas falla är att de internationellt satta energipriserna antas bli lägre än för ett år sedan. Det som stödjer prognosen är att globala energi-, råvaru- och spannmålspriser sjunkit jämfört med 2022. De höga konsumentpriserna som kommit från höga produktionskostnader via exempelvis uppvärmnings- och transportkostnader borde därmed också avta, dock med viss eftersläpning.

Ekonomin går återigen in i en lågkonjunktur 2023, efter en kort period av normalisering och återhämtning efter pandemin. Det är främst de delar av efterfrågan som är räntekänsliga som bidrar till konjunkturnedgången; hushållens konsumtion och investeringarna, främst bostadsinvesteringarna. Den höga inflationen urholkar reallönerna och den reala disponibla inkomsten minskar i år. Utrymmet för hushållen att konsumera begränsas betydligt.

BNP beräknas minska med 1,0 procent under 2023. Detta är främst drivet av både hushållens konsumtion och att investeringarna i ekonomin faller.

Konsumtionen för hushållen har minskat på grund av de snabba prisökningarna. Även offentlig konsumtion utvecklas svagt och landar på noll-tillväxt 2023. Den statliga konsumtionen ökar till följd av ambitionshöjningar inom främst försvaret och rättsväsendet. Kommunsektorns konsumtion minskar däremot till följd av det dystra ekonomiska läget samt, för regionerna, en fortsatt utfasning av pandemirelaterade åtgärder. Den svagare globala efterfrågan dämpar exporten i år, men den svaga inhemska efterfrågan dämpar importen än mer. Därför bidrar nettoexporten till att hålla uppe BNP-tillväxten något i år.

Svensk KPI (konsumentprisindex)-inflation för helåret 2023 beräknas bli högre än i flertalet andra OECD-länder (organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling). Hushållen i Sverige har förhållandevis höga bostadslån, liksom en hög andel lån med mycket kort räntebindning. Sammantaget ger det en större ränteeffekt jämfört med många andra länder. Även försvagningen av den svenska kronan bidrar till högre inflation i Sverige.

SKR gör bedömningen att Riksbanken (liksom andra centralbanker) hellre tar i för mycket än för lite i bekämpningen av inflationen för att inte riskera en alltför utdragen period med inflation över målnivån (2 procent). Riksbanken höjde styrräntan ytterligare en gång i juli till 3,75 procent och prognosen är att styrräntan höjs minst en gång till under året 2023.

PKV	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Personalkostnad	2,7	7,5	4,4	-0,2	2,6	2,6
Vikt arbetskraftskostnad	69,60 %	68,10 %	68,60 %	68,90 %	68,40 %	68,40 %
Övrig förbrukning	9	4,7	2,8	2,6	2,7	2,7
Vikt övrig förbrukning	30,40 %	31,90 %	31,40 %	31,10 %	31,60 %	31,60 %
Pris/löneindex kommunal verksamhet	4,6	6,6	3,9	0,7	2,6	2,6

Skatteunderlaget

Det var en stark tillväxt av skatteunderlaget 2022. Även om lönesumman (enligt Skatteverkets arbetsgivardeklarationer) dämpades i slutet av 2022, så var utvecklingen fortsatt stark i början av 2023. En bidragande faktor var de höjda garantipensionerna.

Precis som ekonomin fortsätter skatteunderlaget att bromsa in under 2023, men upprätthåller ändå en ökning i linje med en historisk utveckling. Även 2024 är skatteunderlagets utveckling något svagare men fortfarande i linje med den historiska utvecklingen. Höjningen av prisbasbeloppet motverkar tillbakagången genom garantipensioner, samtidigt som uppräkningen av grundavdragen bidrar till att hålla tillbaka skatteunderlagets utveckling 2023–2024. Under åren 2025–2026 ökar skatteunderlaget mer till följd av fler arbetade timmar i ekonomin. Därtill fortsätter konjunkturåterhämtningen under denna period.

Nyckeltal för den svenska ekonomin	2022	2023	2024	2025	2026
BNP	2,7	-1	1,6	3,3	2,6
Arbetade timmar	2,4	0,8	0,6	2,0	1,7
Relativ arbetslöshet, %	7,5	8,1	9,0	8,6	7,7
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	3,9	3,7	3,4	3,3
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,7	3,9	3,7	3,4	3,3
Inflation, KPIF	7,7	5,4	1,8	1,8	2,0
Inflation, KPI	8,4	7,6	2,1	1,1	1,9
Befolkning, 15–74 år	0,3	0,7	0,6	0,6	0,5
Skatteunderlagsprognos	5,4	4,3	4,0	4,8	4,7

Pensioner och PO (personalomkostnader)

Det nya pensionsavtalet som gäller från 2023 innebär permanent högre kostnader för den avgiftsbestämda pensionen, då premien höjs från 4,5 procent till 6,0 procent under tak (7,5 inkomstbasbelopp) respektive från 30,0 till 31,5 procent på inkomstdelar över tak. Detta motverkas till viss del av att avtalet på sikt minskar kostnaden för den förmånsbestämda pensionen. Men det nya avtalet innebär en högre kostnadsnivå, särskilt för kommunerna. Totalt blir det en kostnadsökning på 20,5 miljarder kronor mellan 2022 och 2023 samt ytterligare ökning med 6,6 miljarder 2024. Åren därefter, 2025 och 2026, blir det en dramatisk nedgång i kostnader om antagandet om bland annat en lägre inflation slår in.

För år 2024 föreslår SKR ett preliminärt PO (personalomkostnader; arbetsgivaravgifter och

avtalspensioner) på 45,7 procent i kommunerna. Det innebär en ökning med drygt 1 procentenhet från 2023 års nivå. Det är den förmånsbestämda pensionen som fortsätter att öka då prisbasbeloppet ökar kraftigt också 2024. Bedömningen av PO är preliminär och beroende av bland annat inflationsutvecklingen. Prisbasbeloppet för 2024 baseras på årsökningstakten av inflationen i juni 2023, som beräknas av SCB i mitten av juli månad.

Kommuner	2022	2023	2024	2025	2026
Arbetsgivaravgifter	31,42	31,42	31,42	31,42	31,42
Avtalsförsäkringar	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13
Avtalspensioner rek	7,7	13	14,2		
Avtalspensioner prognos	7,8	13,3	14,2	9	8
varav avgiftsbestämd del inkl. löneskatt	4,9	6,7	6,7	6,4	6,3
inkl. löneskatt	6,1	8,3	8,3	7,9	7,8
varav förmånsbestämd del inkl. löneskatt	1,4	3,9	4,7	0,9	0,1
inkl. löneskatt	1,7	4,8	5,9	1,1	0,1
Totalt PO	**39,25**	**44,53**	**45,7**	**40,5**	**39,5**

Åre kommuns budgetförutsättningar

Ekonomi

Åre kommun hade ett starkt resultat 2022, vilket till stor del berodde på att det underliggande skatteunderlaget förbättrades jämfört med tidigare budgetbeslut. Anledningen var att den svenska ekonomin inte blev drabbad av Coronapandemin i den utsträckning som var väntad, tvärtom har svensk ekonomi fortsatt att växa under perioden. Samtidigt har efterfrågan på kommunal service varit relativt låg på grund av restriktioner och allmän oro över coronaviruset.

Under 2023 har dock de ekonomiska förutsättningarna vänt och kommunens kostnader har ökat i en rekordartad fart. Det är framför allt lönekostnader inklusive pensioner, hyror och energikostnader som ökat i en snabb takt till följd av inflationen. En stor del av kostnadsökningarna var väntade och kommunen tog höjd för detta i budgeten för 2023. För att undvika drastiska besparingar budgeterade kommunen med ett resultatmål om 0,9 procent för 2023, vilket är 1,1 procent lägre än kommunens resultatmål på längre sikt. Då det ekonomiska läget är fortsatt ansträngt nästa år kommer kommunen lägga en budget även 2024 som motsvarar ett resultat om 0,8 procent av samlade skatter och bidrag. Ekonomin för kommunen prognostiseras att vända under 2025 och för resterande planperiod återgår kommunen till ett resultatmål om 2 procent.

En stor utmaning för kommunen är kommande kompetensförsörjning och besparingar som eventuellt skulle kunna innebära varsel. På lång sikt skulle det dock få stora konsekvenser för kommunen. Det är därför viktigt att kommunen fortsätter att satsa inom områden som främjar framtiden kompetensförsörjning som exempelvis digitalisering, andra arbetssätt och tjänster som våra medborgare i större utsträckning kan utföra på egen hand med stöd av kommunen. Det råder fortsatt högt investeringsbehov inom många av kommunens verksamheter samtidigt som det även råder brist på bostäder i kommunen.

Samhällsplanering

Sedan år 2000 har Åre kommun haft en konstant befolkningstillväxt. Under dessa år har befolkningen ökat med ungefär 2 500 personer, vilket motsvarar en befolkningsökning på 26 procent. Den kraftiga befolkningsökningen ställer höga krav på den kommunala servicen och på grund av det bör den strategiska samhällsplaneringen och inriktningen vara tydligare. Åre kommun arbetar idag med strategisk samhällsplanering på olika nivåer och i olika utsträckning, dock sker detta inte på ett tillräckligt strukturerat och sammanhållet sätt. Med den prognostiserade befolkningstillväxt som kommunen förutspår behöver arbetet med den strategiska planeringen bli tydligare. Utveckling kopplat till strategiska processer sker under en lång tid och därför är det viktigt att ligga i framkant innan behoven uppkommer.

Plan- och bygglagen har uppdaterats med att kommunfullmäktige ska ta fram och anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val. Syftet med planeringsstrategin är att den ska främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering för att hålla översiktsplanen aktuell. I planeringsstrategin ska kommunen redogöra för om det har skett förändringar när det gäller planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet vilket är en bra ingång för den nya mandatperioden. Arbetet påbörjades under 2023.

Kompetensförsörjning

Kommunen har stora utmaningar med att säkra kompetensförsörjningen till alla verksamheter.

Både på lokal och nationell nivå syns en ökande brist på lärare och pedagogisk personal. I nuläget har Åre kommun störst brist på medarbetare (både legitimerad och övrig personal) när det gäller förskolan. Framöver väntas emellertid en ökande brist på medarbetare även inom grundskolan där man redan i nuläget har uppmärksammat svårigheter att rekrytera legitimerad personal inom vissa områden och ämnen.

Kompetensförsörjningen till vård och omsorg är i dagsläget mycket ansträngd i kommunen, regionen och riket. Den förväntade prognosen från SKR (Sveriges kommuner och regioner) är dyster när det gäller ökat behov och minskad kompetensförsörjning. Det kommer krävas strukturella och organisatoriska förändringar för att möta den framtiden. Det är viktigt att kommunen kommer fortsätter att satsa på nya teknik som kan innebära automation och digitalisering som främjar att medborgarna till större utsträckning klarar sig själva. Kommunen ser behov av att ta fram en strategisk kompetensförsörjningsplan för att möta nuvarande och kommande behov av medarbetare i verksamheterna.

Arbetsmarknad

Arbetsmarknaden i Åre kommun är stark vilket inneburit att arbetsgivarna har fått kämpa hårt för att täcka sina behov av arbetskraft. Arbetslösheten har nått rekordlåga nivåer. Statistik visar att arbetslösheten i Åre kommun är 2,9 procent att jämföra med riket 6,4 procent och Jämtland 4,4 procent. Arbetslösheten bland utrikesfödda i Åre kommun är 8,9 procent att jämföra med riket 15,5 procent och Jämtland 13,7 procent.

Jämtland tillsammans med Norrbotten, Västerbotten och Gotland var de fyra län som hade den starkaste utvecklingen på arbetsmarknaden under 2022. I Åre kommun går det enligt Arbetsförmedlingens statistik cirka 98 arbetslösa på 100 lediga jobb. Detta sätter perspektiv på den utmaning som arbetsmarknaden har framåt, både lokalt och nationellt, där de individer som är arbetslösa inte matchar det kompetensbehov som finns på arbetsmarknaden och arbetsgivarna.

Befolkning och demografi

Åre Kommuns befolkningsutveckling har direkt påverkan på kommunens verksamhet genom dess effekt på skatteintäkter och statsbidrag samt att demografiska förändringar påverkar behoven i de kommunala verksamheterna.

Kommunens senaste befolkningsprognos som är från våren 2022 har under våren 2023 reviderats ner till följd av ett lägre utfall än prognostiserat vid årsskiftet 2022/2023.

Vid årsslutet 2022 uppgick Åre Kommuns befolkning till 12 330 invånare. I dagsläget är bedömningen att kommunens invånarantal fortsatt kommer att öka men i en lägre takt än vi tidigare sett. Prognosen är att invånarantalet är 12 427 i slutet av 2023. Kommunens befolkning väntas passera 13 000 invånare 2025.

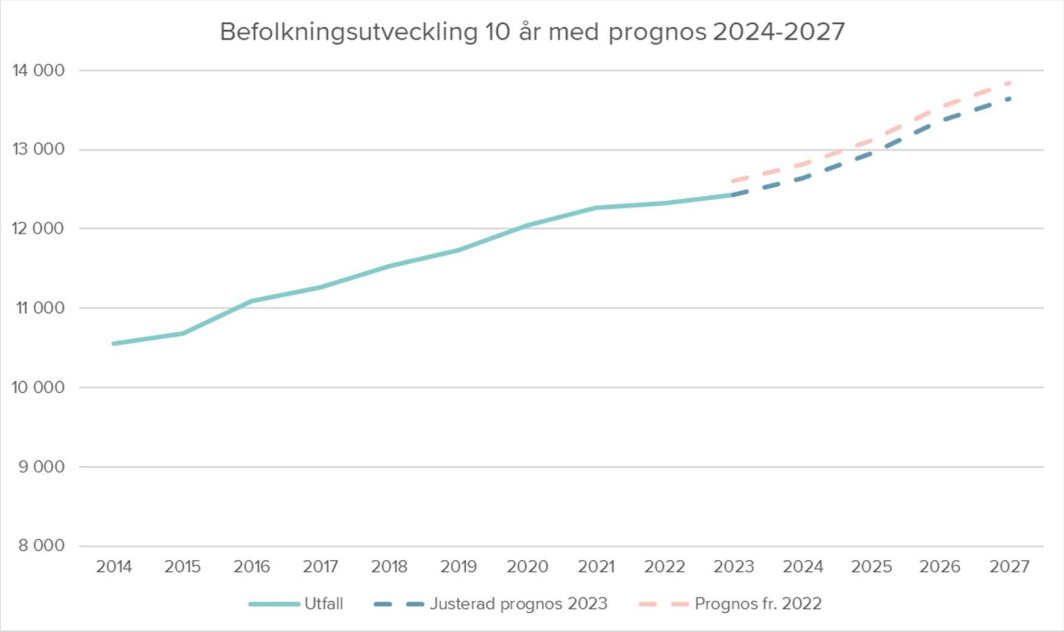

Befolkningsstrukturen i Åre Kommun är gynnsam, kommunen har en växande befolkning och en hög andel av befolkningen är i arbetsför ålder. Många kommuner har en ökande andel äldre medan Åre Kommun de kommande åren en stabil andel äldre. Prognosen visar att den fördelningen i ålderskategorier kommer ligga stabilt över tid. Det betyder att försörjningskvoten ligger relativt oförändrad över tid och ger oss bra förutsättningar att möta kommande utmaningar i välfärden.

Skatteintäkter

Åre Kommuns totala intäkter för de kommande åren är det som avgör hur stort prioriteringsutrymme som kan fördelas till verksamheterna. Prognosen erhålls från SKR (Sveriges kommer och regioner) och justeras utifrån egen bedömning av befolkningsprognos och aktuell skattesats, baserad på Cirkulär 2023:41 från 5 oktober 2023.

Prognosen utgår från en oförändrad kommunal skattesats på 22,22 procent under budget- och planperioden.

I tabellen nedan syns att både skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningssystemen på totalnivå ger mer intäkter till kommunen över budget- och planperiod till följd av en ökande befolkning. Dock påverkas kommunen och världen, som beskrivet ovan, av den lågkonjunktur med hög inflation och ökande pensionskostnader. Detta innebär att utrymmet för ytterligare satsningar är begränsat.

Skatte- och bidragsprognos	2024	2025	2026	2027
Skatteintäkter	662 973	696 209	730 987	769 536
Inkomstutjämning	175 909	194 296	214 960	240 407
Kostnadsutjämning	-6 000	-627	8 039	16 838
Regleringspost	38 034	30 059	29 905	31 623
Strukturbidrag	18 790	19 112	19 580	20 208
LSS-utjämning	-35 277	-35 882	-36 759	-37 938
Summa intäkter	**854 429**	**903 167**	**966 711**	**1 040 673**
Slutavräkning 2024	373	-	-	-
Fastighetsavgift	61 872	60 837	63 270	65 801
Summa intäkter (inkl. avräkning)+ f-avgift	**916 674**	**964 004**	**1 029 981**	**1 106 474**
Skatteintäkter	663 346	696 209	730 987	769 536
Gen. Stb o utj	253 327	267 795	298 994	336 938

Nedan figur visar hur kommunalskatten fördelas per verksamhetsområde inom kommunen. För varje intjänad 100 kr går 22 kr till kommunalskatt, 22,22 procent. Cirka 50 procent av dessa 22 kr fördelas till barn/utbildning och cirka 30 procent till omsorg/hjälp. Totalt står dessa två verksamhetsområden för 80 procent av fördelningen av skatteintäkterna. Resterande fördelas på övriga områden.

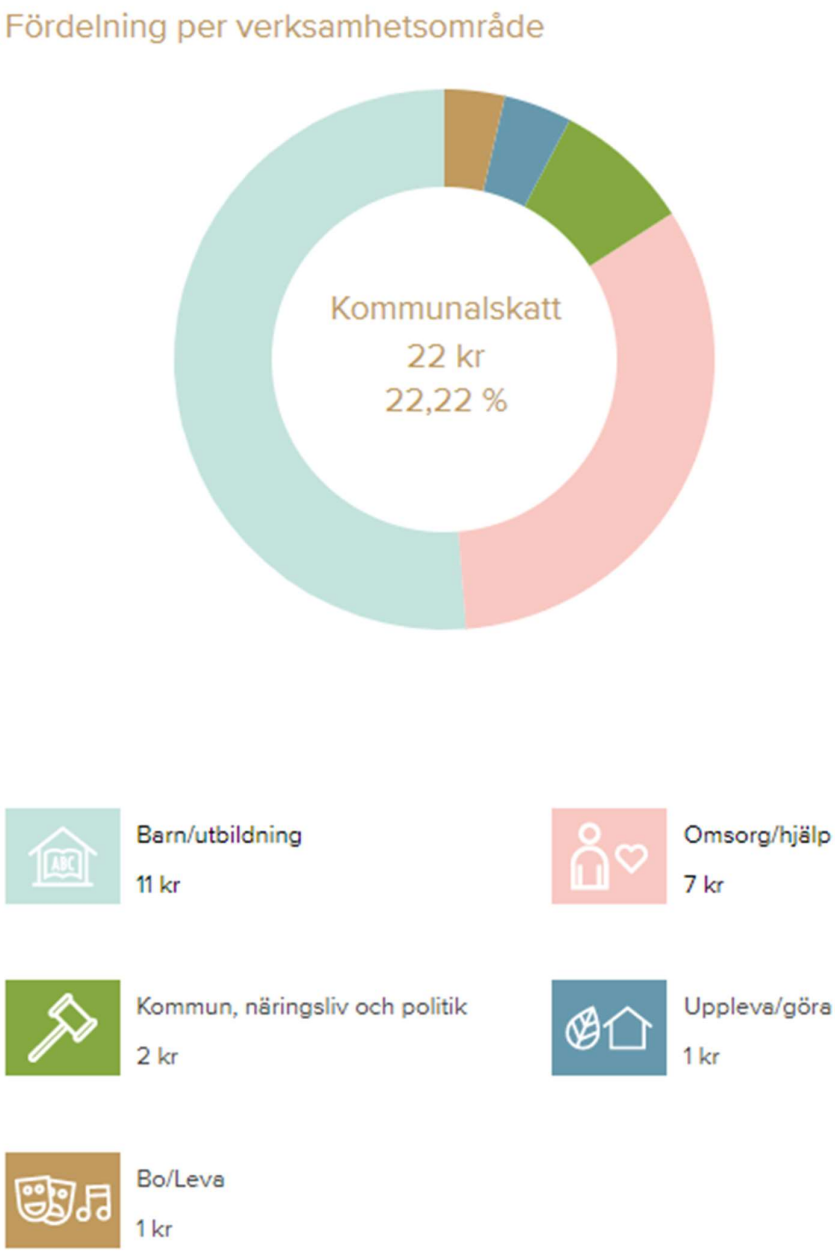

Förväntad kostnadsutveckling

Det nya pensionsavtalet ökar kommunens pensionskostnader för 2023 och 2024. De flesta av kommunens anställda kommer få ett bättre pensionsavtal än tidigare och för kommunen betyder detta att pensionsavgiften höjts till 6 procent från 4,5 procent. Enligt avtalet skall pensionerna även kompenseras i takt med inflationen.

Då inflationen har ökat kraftigt under 2022–2023 påverkas kommunens pensionskostnader. Enligt prognoserna från KPA ökar pensionskostnaderna för kommunen från 45,7 mnkr till 68,2 mnkr under 2023 för att sedan fortsätta öka något till 76,1 mnkr under 2024. Under åren 2025–2027 kommer kommunens pensionskostnader återigen falla tillbaka till en nivå om 58 mnkr till 60 mnkr förutsatt att inflationen återhämtar sig.

Nedan diagram visar prognosen för Åre kommuns pensioner över budget- och planperioden 2024–2027.

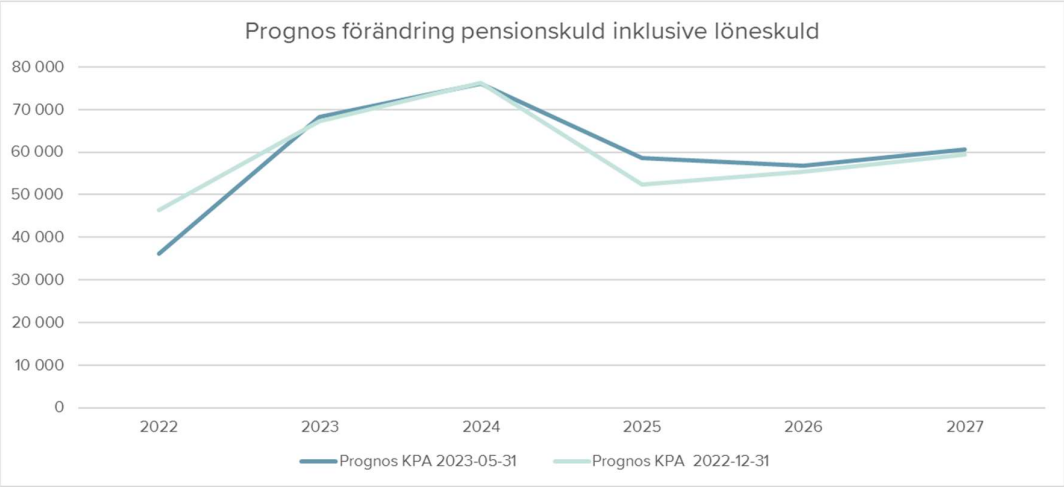

Inflationen har även påverkat prisutvecklingen på varor och tjänster, särskilt på drivmedel, livsmedel och vissa råvarumaterial. Det väntas dock en viss nedkylning av marknaden då konsumtionen förväntas bromsas på grund av de stigande räntorna vilket till 2024 kan resultera i prissänkningar inom vissa sektorer. Enligt prognosen för kommunalt prisindex kommer kommunens kostnader totalt öka med 3,9 procent under 2024 varav lönekostnader inklusive pensioner förväntas öka med 4,4 procent vilket motsvarar ca 27 mnkr.

Finansiella risker och känslighetsanalys

Finansiell verksamhet är förknippad med risktagande, dels i form av finansiella risker, dels i form av operativa risker. Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar. Kommunkoncernens kapitalförsörjning ska tryggas genom en god diversifiering avseende lånens förfallostruktur, upplåningsformer, långivare och väl avvägda likviditetsreserver. Minst 50 procent av de närmaste två månadernas likviditetsbehov ska täckas genom tillgång till likvida medel eller kreditlöften. Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar kommunkoncernens finansnetto negativt.

Med operativa risker avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, fel orsakade av den mänskliga faktorn eller felaktiga system. De operativa riskerna ska begränsas inom kommunkoncernen genom god intern kontroll, uppföljning och rapportering.

Kommunens ekonomi påverkas av flera faktorer. Känslighetsanalysen ger exempel på hur olika händelser påverkar kommunens ekonomiska situation.

Känslighetsanalys

Risk	Effekt
Löneökning inklusive sociala avgifter + 1 procent	- 6,5 mnkr
Bruttokostnadsökning (exklusive lönekostnader) + 1 procent	- 5,0 mnkr
Förändrad skattesats +/- 1 kr	+/- 29,8 mnkr
Befolkningsförändring +/- 100 personer	+/- 9,6 mnkr
Förändrad ränta +/- 1 procent	+/- 2,1 mnkr

Allmänt om kommunens ekonomi	2018	2019	2020	2021	202204	2022	202304
Antal invånare (folkmängd)	11 530	11 729	12 047	12 271	12 280	12 331	12 347
Kommunal skattesats (%)	22,22	22,22	22,22	22,22	22,22	22,22	22,22
Verksamhetens intäkter tkr	270 090	259 189	270 548	290 235	86 186	324 204	89 851
Verksamhetens kostnader tkr	924 878	943 966	986 497	988 598	339 708	1 019 161	360 953
Nettokostnader exkl. avskrivning tkr	654 788	684 777	715 949	698 363	253 522	694 957	271 102
Balansomslutning tkr	807 517	890 517	1 092 955	1 330 345	1 350 709	1 899 224	1 888 616
Skatteintäkter och statsbidrag tkr	674 550	705 310	742 330	815 624	285 345	853 369	287 625
Årets resultat tkr	-5 585	-5 381	-8 484	75 014	17 034	100 808	-9 194
Likvida medel och kortfristiga placeringar tkr	161 354	258	46 736	96 502	87 898	83 635	93 520
Soliditet	58,70 %	50,20 %	39,60 %	37,90 %	38,50 %	31,50 %	31,70 %
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser	34,00 %	28,40 %	21,90 %	23,90 %	24,60 %	22,10 %	22,20 %
Investeringar (netto) tkr	70 860	78 517	172 102	145 964	22 230	99 133	14 300
Långfristig låneskuld mnkr	-	-	200	320	320	320	320
Pensionsåtaganden redovisas enligt blandmodellen fr o m 2020							
Korrigering har gjorts för 2018–2019							

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kategori	Nyckeltal	Mål 2024
Hållbart ledarskap och medarbetarskap	**Sjukfrånvaro** **Beskrivning** "Utfall" för sjukfrånvaron är det ackumulerade medelvärdet för jan-dec i år, det ackumulerade medelvärdet för helåret blir tillgängligt januari efterföljande år. Mål 5 procent sjukfrånvaro eller lägre	5%
	Kan du rekommendera andra att arbeta på din arbetsplats? **Beskrivning** Fråga från medarbetarenkät, mål årlig ökning	
	Är du stolt över att arbeta i Åre kommun? **Beskrivning** Fråga från medarbetarenkät, mål årlig ökning	
	Min närmaste chef visar uppskattning för mina arbetsinsatser. **Beskrivning** Fråga från medarbetarenkät med fokus hållbart medarbetarengagemang, mål årlig ökning	
	Kan du rekommendera andra att arbeta som chef i Åre kommun? **Beskrivning** Fråga från medarbetarenkäten, mål årlig ökning	
Social hållbarhet	**Långtidsarbetslöshet 25–64 år, andel procent av befolkning** **Beskrivning** Mål lägre än riket	
	Elever i ÅK9 som är behöriga till yrkesprogram kommunala skolor **Beskrivning** Mål 85% eller högre (riket)	85%
	Företagsklimat, totalt svenskt näringsliv **Beskrivning** Enkätundersökning av Svenskt näringsliv, mål 3,6 eller högre	3,6
	Trygghetsindex (boende i Årehus fastigheter) **Beskrivning** Mål 83,5 eller högre	83,5
Ekologisk hållbarhet	**Koldioxidavgift per medarbetare** **Beskrivning** Målsättningen är att ha lägre utfall än föregående år	
	Minskad energiförbrukning i husbeståndet **Beskrivning** Mål att minska energiförbrukningen 2% eller mer varje år	2 %
	Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen. andel procent **Beskrivning** Avser årlig ökning 8% (ca 8 fordon/år) Mål 2030 90% miljöfordon Kolada v.16 avser samma år	8%
Ekonomisk hållbarhet	**Finansiellt resultat (koncern)** **Beskrivning** Mål 0,8% eller högre	0,8%
	Soliditet (koncern) **Beskrivning** Mål 15% eller högre	15%
	Antal invånare (% ökning) **Beskrivning** Mål att öka antalet invånare med 1,7% eller mer	1,7 %

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen (2017:725) fastställer att kommuner ska ange mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Kommunens budget ska innehålla finansiella mål samt verksamhetsmål men i övrigt lämnas åt varje kommun att själva definiera innebörden av god ekonomisk hushållning eftersom de lokala förhållandena är olika.

Åre kommun ser på god ekonomisk hushållning som att hushålla med sina resurser både i ett kort- och långsiktigt perspektiv, och det finns en tydlig koppling till hållbarhet och Agenda 2030. Modellen bygger därför på att kommunen mäter och utvärderas utifrån hur väl kommunen förvaltar sina interna resurser (pengar, personal, lokaler), men också hur kommunen arbetar på sikt för att säkra ett hållbart samhälle ur ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv. Åre kommuns modell har alltså både ett internt fokus där kommunen utvärderar en hållbar organisation och ett externt fokus där kommunen utvärderar ett hållbart samhälle.

Åre kommun mäter målet för god ekonomisk hushållning med totalt 14 olika indikatorer. Resultaten från samtliga indikatorer sammanställs i årsredovisningen, och totalt ska mer än 80 procent av samtliga indikatorer vara uppnådda för att kommunen ska anses ha en god ekonomisk hushållning. Dessutom ska minst en indikator inom respektive målområde vara uppnått för att kommunen skall anses klara god ekonomisk hushållning.

Budget 2024–2027

Nämndernas driftsbudget

Kommunstyrelse

Stab	2023	2024	2025	2026	2027
Teknisk ram	34 346	36 003	37 655	40 150	43 189
HR- och lönehantering till avgiftsfinansierad verksamhet	433	-	-	-	-
Samisk samordning	350	350	350	350	350
Satsning säkerhetsarbete (statliga medel upphör)	-	940	940	940	940
Driftskostnader för ny are.se	-	200	200	200	200
Kommunikationsinsatser	-	1 867	1 867	1 867	1 867
Strategisk rekrytering	-	700	700	700	700
Övergripande budgetarbete	250	250	250	250	250
Scanning av bygglov och betyg	-	700	-	-	-
Odefinierad prioritering	2 296	2 296	2 296	2 296	2 296
Effektivisering 1%	-	-378	-378	-378	-378
Prioritering extra löneutrymme	-	309	309	309	309
Summa prioriteringar	**3 329**	**7 234**	**6 534**	**6 534**	**6 534**
Budgetram Kommunstyrelsen Stab	37 675	43 237	44 189	46 684	49 723

Kommunledningskontoret	2023	2024	2025	2026	2027
Teknisk ram	169 612	176 303	186 374	201 199	222 502
Effektivare gymnasieverksamhet (förbund)	-2 739	-2 739	-2 739	-2 739	-2 739
Vuxenutbildning	-1 000	-	-	-	-
Folkbibliotek	-1 500	-1 125	-	-	-
Allmänkultur och fritid	-2 550	-2 550	-2 550	-2 550	-2 550
Åre och skötsel av parker och torg	-2 615	-1 997	-1 997	-1 997	-1 997
Allmän fritidsverksamhet - strategiskt arbete och föreningsbidrag	-1 500	-575	-	-	-
Idrott och fritidsanläggningar	-5 165	-5 165	-5 165	-5 165	-5 165
KS oförutsett (kompetensförsörjning)	4 900	3 540	3 540	3 540	3 540
Strategiska utvecklingskostnader	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Demokratisamordning	600	600	600	600	600
Ungdomskort	4 661	4 661	4 661	4 661	4 661
Politisk organisation och UU	2 750	2 750	2 750	2 750	2 750
Erosion	735	815	815	815	815
Vägunderhåll	1 631	1 631	1 631	1 631	1 631
Leader projektet	600	600	600	600	600
Färdtjänst	700	450	450	450	450
Sanering PFAS	-	250	250	250	250
Hängbro Bydalen södra sidan	-	-	3 500	-	-
Fysisk och teknisk planering	2 200	2 950	2 950	2 950	2 950
Hållbarhetsarbete	-	300	300	300	300
Inrättande av lokalenhet	-	1 000	-	-	-
IT - satsningar	-	1 790	1 790	1 790	1 790
Integration och lärande	4 100	4 100	3 800	3 600	3 400
Prioritering Lärcentrum	2 300	2 300	2 300	2 300	2 300
Ungdomsgårdar	1 300	1 300	1 950	1 950	1 950
Kulturskola	1 650	2 000	2 000	2 000	2 000
Näringslivsfrågor	2 800	2 000	2 000	2 000	2 000
Hemsändningsbidrag	-	40	40	40	40
Digitaliseringsenhet	-	1 000	1 000	1 000	1 000
Skidlärarutbildningen	-	550	550	550	550
Turistinformationsresurs	89	89	89	89	89
Räddningstjänstförbundet	-	1 819	1 819	1 819	1 819
Odefinierad prioritering	-1 937	-1 937	-1 937	-1 937	-1 937
Effektivisering 1%	-	-1 846	-1 846	-1 846	-1 846
Prioritering extra löneutrymme	-	1 511	1 511	1 511	1 511
Summa prioriteringar	**15 010**	**23 113**	**27 662**	**23 962**	**23 762**
Budgetram Kommunstyrelsen KLK	184 622	199 416	214 036	225 161	246 264

Barn- och utbildningsnämnden

	2023	2024	2025	2026	2027
Teknisk ram	272 469	278 660	287 393	303 703	333 029
Satsning minoritetsspråk Samiska	585	585	585	585	585
Extra satsning elevhälsa	759	759	759	759	787
Ökade behov med anledning av inskrivna elever i anpassad grundskola	1 700	1 700	1 700	1 700	1 872
Vaktmästeri på Duveds skola	570	570	570	570	570
Kostnader för hantering och bemanning av mottagningskök	3 260	3 260	3 260	3 260	3 260
Utbildning doktorander	1 532	1 532	-	-	-
Öppen förskola inom ramen för familjecentral	350	350	350	350	350
Utökad kontorsstab	1 630	930	930	930	930
Kontinuitetsplanering	-	300	300	300	300
Strukturbidrag för en tillgänglig förskola	2 045	2 045	2 045	2 045	2 045
Strukturbidrag för en tillgänglig grundskola	5 857	5 837	5 837	5 837	5 837
Kostnader för tillfälliga lokaler	1 171	271	-	-	-
Överkapacitet och hyreskostnad för Duveds skola	7 940	7 940	7 940	7 940	7 940
Ledningsstöd rektorer förskola	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Ledningsstöd rektorer grundskola	-	2 000	2 000	2 000	2 000
Odefinierad prioritering	19 470	19 470	19 470	19 470	19 470
Effektivisering 1%	-	-3 223	-3 223	-3 223	-3 223
Prioritering extra löneutrymme	-	4 850	4 850	4 850	4 850
Summa prioriteringar	**49 869**	**52 175**	**50 373**	**50 373**	**50 573**
Budgetram Barn- och utbildningsnämnd	322 338	330 835	337 766	354 076	383 602

Socialnämnden

	2023	2024	2025	2026	2027
Teknisk ram	251 590	256 620	266 394	284 201	302 432
Demenssjukvård	-	1 267	1 267	1 267	1 267
Kontinuitetsplanering	-	600	600	600	-
Utökad matkörning	-	500	500	500	500
Jobbcentersamverkan	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Feriearbete för ungdomar, minskade kostnader 2023	1 000	800	800	800	800
Utökad lokalvård	-	450	450	-	-
Social beredskap	750	750	750	750	750
Förstärkt bemanning myndighetsutövning	600	600	600	600	600
Öppenvård i egen regi	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
Extern personlig assistans	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700
Nya arbetstidslagen/HÖK hemvård	-	2 000	2 000	2 000	2 000
Ungdomscoacher	900	1 800	1 800	1 800	1 800
Avgiftsfritt boendestöd	200	200	200	200	200
HAB-ersättning	100	100	100	100	100
Ersättning för trygghetsboenden	500	500	500	500	500
Externt LSS-boende istället för egen regi	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Strukturbidrag hemvård	8 647	8 647	8 647	8 647	8 647
Odefinierad prioritering	15 050	15 050	15 050	15 050	15 050
Effektivisering 1%	-	-2 863	-2 863	-2 863	-2 863
Prioritering extra löneutrymme	-	6 902	6 902	6 902	6 902
Summa prioriteringar	**34 747**	**44 303**	**44 303**	**43 853**	**43 253**
Budgetram Socialnämnd	286 337	300 923	310 697	328 054	345 685

Samhällsbyggnadsnämnden

	2023	2024	2025	2026	2027
Teknisk ram	18 830	19 580	20 086	21 221	22 244
Befintlig prioritering i budgetram utifrån liknande kommuner	258	258	258	258	258
Räddningstjänst fler händelser p.g.a. besöksnäring	9 994	9 897	9 897	9 897	9 897
Övertagande av tillsynsansvar	-	300	300	300	300
Miljöåtgärder + rådgivning	1 613	1 913	1 913	1 913	1 913
Arbete med VA strategi	-	650	650	650	650
Ärendehanteringssystem (miljö + plan & bygg)	-	-	600	-	-
E-arkiv och Arkiveringsskuld	-	600	600	600	-
Lagkrav på rapportering av små avloppsanläggningar till HAV	-	359	359	359	359
Nytt kartsystem, e-tjänster och digitalisering	-	350	-	-	-
Gestaltning och samhällsplanering	440	440	440	440	440
Digitalisering DP	-	600	600	600	-
Hållbarhetsarbete	300	-	-	-	-
Kontinuitetshanteringen	-	100	100	100	-
Effektivisering 1%	-	-314	-314	-314	-314
Prioritering extra löneutrymme	-	27	27	27	27
Summa prioriteringar	**12 605**	**15 180**	**15 430**	**14 830**	**13 530**
Budgetram Samhällsbyggnadsnämnden	31 435	34 760	35 516	36 051	35 774

Kommunfullmäktige

	2023	2024	2025	2026	2027
Teknisk ram	1 861	2 029	2 027	2 144	2 283
Prioritering KF upp till fg års ram.	348	348	348	348	348
Partistöd, prioritering upp till fg års ram.	100	100	100	100	100
Summa prioriteringar	**448**	**448**	**448**	**448**	**448**
Budgetram Kommunfullmäktige	2 309	2 477	2 475	2 592	2 731

Revision

	2023	2024	2025	2026	2027
Teknisk ram	969	1 023	1 055	1 116	1 189
Prioritering utöver den tekniska ramen gällande revision	223	338	338	338	338
Utökat behov m.a.a. ändrad regler för revision	-	50	50	50	50
Summa prioriteringar	**223**	**388**	**388**	**388**	**388**
Budgetram Revision	1 192	1 411	1 443	1 504	1 577

Valnämnd

	2023	2024	2025	2026	2027
Teknisk ram	164	173	179	189	201
Behov av prioritering utifrån EU-val 2024, riksdagsval 2026.	-164	73	-179	400	-201
Summa prioriteringar	**-164**	**73**	**-179**	**400**	**-201**
Budgetram Valnämnd	-	246	-	589	-

Överförmyndarnämnden

	2023	2024	2025	2026	2027
Teknisk ram	51	53	55	58	62
Prioritering upp till fg års ram Överförmyndarnämnd	14	16	16	16	16
Summa prioriteringar	**14**	**16**	**16**	**16**	**16**
Budgetram Överförmyndarnämnd	65	69	71	74	78

Beräkning av budgetramar

Belopp i tkr	KS	SBN	BUN	SN	Summa nämnder	Ofördelat	KF	Totalt nämnd
Beslut budgetramar 2023 KF § 93 2022-11-30	214 244	29 958	303 168	267 896	815 266	44 521	3 726	863 513
Ramomfördelning 1 2023 KS § 31 2023-03-29	219 474	31 219	316 194	280 026	846 913	12 833	3 767	863 513
Ramomfördelning 2 2023	222 312	31 421	322 338	286 337	862 408	-2 662	3 767	863 513
2023 års ramar	**222 312**	**31 421**	**322 338**	**286 337**	**862 408**	**-2 662**	**3 767**	**863 513**
Tekniska ramar 2024	212 306	19 580	278 660	256 620	767 166	-	3 278	770 444
Politiska prioriteringar 2024	30 347	15 180	52 175	44 303	142 005	-	925	142 929
2024 års ramar enl förslag	**242 653**	**34 760**	**330 835**	**300 923**	**909 171**	**0**	**4 203**	**913 373**

Budget nettodriftkostnader

Belopp i tkr	Beslut KF 2023	Beslut KF 2024	Förslag 2024	Beslut KF 2025	Förslag 2025	Beslut KF 2026	Förslag 2026	Förslag 2027
Kommunstyrelsen	214 244	214 244	242 653	214 244	255 366	214 244	268 986	293 128
Samhällsbyggnadsnämnden	29 958	29 958	34 760	29 958	35 516	29 958	36 051	35 774
Barn- och utbildningsnämnden	303 168	303 168	330 835	303 168	337 766	303 168	354 076	383 602
Socialnämnden	267 896	267 896	300 923	267 896	310 697	267 896	328 054	345 685
Föregående års uppräkning löner, PKV	-174	44 521	-	73 521	-	88 021	-	-
Tillfällig utökning nämnderna	-	-	-	-	-	-	-	-
Föregående års prioriteringsutrymme	-	-	-	-8 500	-	37 909	22 837	41 598
Summa nämnderna	**815 092**	**859 787**	**909 171**	**880 287**	**939 345**	**941 196**	**1 010004**	**1 099 787**
Kostnader löner, PKV	44 695	29 000	-	14 500	-	17 000	-	-
Prioriteringsutrymme	-	-8 500	-	37 909	22 837	18 426	18 761	3 705
Summa nämnderna inkl inflation	**859 787**	**880 287**	**909 171**	**932 696**	**962 182**	**976 622**	**1028765**	**1 103 492**
Kommunfullmäktige	3 726	3 726	4 203	3 726	3 989	3 726	4 759	4 386
Utgiftsräntor	3 500	3 500	8 110	3 500	7 000	3 500	6 500	4 800
Intäktsräntor	-6 900	-4 800	-12 841	-4 800	-9 341	-4 800	-8 300	-8 300
Pensionskostnader	66 000	70 000	76 100	56 000	58 600	56 000	56 900	60 600
Skatt försäkring leasing kravkomp mm	3 100	1 030	3 400	1 030	3 400	1 030	3 400	3 400
Avskrivningslån	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
Summa utanför nämnderna	**71 036**	**75 066**	**80 582**	**61 066**	**65 258**	**61 066**	**64 869**	**66 496**
Ökning/minskning Stiftelsen	-11 650	0	0	0	0	0	0	0
Interna poster pensioner	-59 400	-59 400	-64 200	-59 400	-64 200	-59 400	-64 200	-64 200
Interna poster avskrivningar	-43 400	-45 500	-47 619	-46 400	-46 932	-47 800	-45 505	-45 230
Interna poster internränta	-14 800	-14 800	-16 578	-14 800	-18 516	-14 800	-20 053	-21 443
Summa interna poster	**-129 250**	**-119 700**	**-128 397**	**-120 600**	**-132 108**	**-122 000**	**-129 758**	**-130 873**
Nettodriftskostnader totalt	**801 573**	**835 653**	**861 355**	**873 162**	**895 332**	**915 688**	**963 876**	**1 039 115**

Budget resultaträkning

Belopp i tkr	Förslag 2024	Förslag 2025	Förslag 2026	Förslag 2027
Nettokostnader exkl kapitalkostnader	**-861 355**	**-895 332**	**-963 876**	**-1 039 115**
Avskrivningar	-47 619	-49 392	-45 505	-45 230
Verksamhetens nettokostnader	**-908 974**	**-944 724**	**-1 009 381**	**-1 084 345**
Skatteintäkter				
Befolkningsökning, antal invånare nov föregående år	*143*	*213*	*309*	*416*
Skatteintäkter	663 346	696 209	730 987	769 536
Generella bidrag	191 455	206 958	235 724	271 137
Fastighetsavgiften	61 872	60 837	63 270	65 801
Aviserade statsbidrag	-	-	-	-
Verksamhetens nettointäkter	961 674	964 004	1 029 981	1 106 474
Årets resultat	**7 700**	**19 280**	**20 600**	**22 129**
Medel ur resultatutjämningsreserv	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultat efter disposition	**7 700**	**19 280**	**20 600**	**22 129**
Driftkostnader andel av skatteint. inkl. avskrivningar	99,2 %	98,0 %	98,0 %	98,0 %

Budget investeringsutrymme

Tkr	KS förslag 2024	KS förslag 2025	KS förslag 2026	KS förslag 2027
Årets resultat	7 700	19 280	20 600	22 129
Finansiering	20 800	9 000	-4 000	-4 000
Likvida medel	8 000	-	-	-
Anslutningsavgifter	6 000	6 000	7 000	7 000
Avskrivningsmedel	47 619	49 392	45 505	45 230
Summa investeringsutrymme	**90 199**	**83 672**	**69 105**	**70 359**
Beslut 2023–2026, KF	***87 376***	***88 052***	***88 849***	***88 849***

Tkr	KS förslag 2024	
	Tekn avg. fin	Kommun
Årets resultat	**-**	**7 700**
Finansiering /Lån	5 800	15 000
Likvida medel strategiska markförvärv	-	8 000
Anslutningsavgifter	6 000	-
Avskrivningsmedel	26 919	20 700
Summa investeringsutrymme	**38 719**	**51 400**

Resultaträkning

Belopp i mkr	Budget 2023	KS förslag 2024	KS förslag 2025	KS förslag 2026	KS förslag 2027
Verksamhetens kostnader	-801,6	-861,4	-895,3	-963,9	-1 039,1
Avskrivningar	-43,4	-47,6	-49,4	-45,5	-45,2
Verksamhetens nettokostnader	**-845,0**	**-909,0**	**-944,7**	**-1 009,4**	**-1 084,3**
Skatteintäkter	560,0	663,3	696,2	731,0	769,5
Generella statsbidrag och utjämning inkl. fastighetsavgift	283,5	253,3	267,8	299,0	336,9
Aviserade statsbidrag	8,7	-	-	-	-
Resultat före extraordinära poster	**7,3**	**7,7**	**19,3**	**20,6**	**22,1**
Årets resultat	**7,3**	**7,7**	**19,3**	**20,6**	**22,1**
	0,9 %	**0,8%**	**2,0 %**	**2,0 %**	**2,0 %**

Balansbudget

Belopp i mkr	Budget 2023	KS förslag 2024	KS förslag 2025	KS förslag 2026	KS förslag 2027
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella tillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 433,5	1 483,2	1 517,4	1 541,0	1 566,2
Inventarier och maskiner	80,0	85,0	85,0	85,0	85,0
Finansiella tillgångar					
Långfristiga fordringar	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0
Värdepapper/andelar/bostadsrätter	103,0	103,0	103,0	103,0	103,0
Summa anläggningstillgångar	**1 651,5**	**1 706,2**	**1 740,4**	**1 764,0**	**1 789,2**
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	17,6	17,6	17,6	17,6	17,6
Kortfristiga fordringar	143,0	143,0	143,0	143,0	143,0
Likvida medel	30,6	48,8	42,8	35,8	28,8
Summa omsättningstillgångar	**191,2**	**209,4**	**203,4**	**196,4**	**189,4**
SUMMA TILLGÅNGAR	**1 842,7**	**1 915,6**	**1 943,8**	**1 960,4**	**1 978,6**
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital	**487,3**	**536,0**	**555,2**	**575,9**	**598,0**
-varav årets resultat	7,3	7,7	19,3	20,6	22,1
Avsättningar					
Avsättningar till pensioner	65,0	68,0	68,0	68,0	68,0
Andra avsättningar	25,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Summa avsättningar	**90,0**	**83,0**	**83,0**	**83,0**	**83,0**
Skulder					
Långfristiga skulder	1 085,8	1 096,6	1 105,6	1 101,6	1 097,6
Kortfristiga skulder	179,6	200,0	200,0	200,0	200,0
Summa skulder	**1 265,4**	**1 296,6**	**1 305,6**	**1 301,6**	**1 297,6**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	**1 842,7**	**1 915,6**	**1 943,8**	**1 960,4**	**1 978,6**

Kassaflödesbudget

Belopp i mkr	Budget 2023	KS förslag 2024	KS förslag 2025	KS förslag 2026	KS förslag 2027
Den löpande verksamheten					
Årets resultat från resultaträkningen	7,3	7,7	19,3	20,6	22,1
Justering för av- och nedskrivningar	43,4	47,6	49,4	45,5	45,2
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-	-	-	-	-
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	**50,7**	**55,3**	**68,7**	**66,1**	**67,4**
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	1,9	-	-	-	-
Ökning/minskning förråd, lager, exploateringsfastigheter	-11,1	-	-	-	-
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-41,7	20,4	-	-	-
Medel från den löpande verksamheten	**-0,2**	**75,7**	**68,7**	**66,1**	**67,4**
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-66,0	-90,1	-83,7	-69,1	-70,4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	6,0	8,0	-	-	-
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-	-	-	-	-
Utrangering anläggningstillgångar	-	-	-	-	-
Medel från investeringsverksamheten	**-60,0**	**-82,1**	**-83,7**	**-69,1**	**-70,4**
Finansieringsverksamheten					
Ökning/minskning långfristiga fordringar	8,0	8,0	-	-	-
Ökning/minskning av långfristiga skulder	5,8	16,6	9,0	-4,0	-4,0
Medel från finansieringsverksamheten	**13,8**	**24,6**	**9,0**	**-4,0**	**-4,0**
Årets kassaflöde					
Likvida medel vid årets början	77,0	30,6	48,8	42,8	35,8
Likvida medel vid årets slut	**30,6**	**48,8**	**42,8**	**35,8**	**28,8**